

Dokumenttype	Nou 1993:10	Dokumentdato	1992-12-01
Tittel	Om renhold		
Utvalgsleder	Riise, Jørn		
Utgiver	Kommunal-og arbeidsdepartementet		
Oppnevnt	1992-06-04	Sider	35
Kapittel	2 Sammendrag		

Sammendrag

Utvalget har i sin forståelse av situasjonen i renholdsyrket valgt å legge vekt på at lover og forskrifter ikke følges og å legge vekt på markedsforholdene. Når markedet belønner at lover og forskrifter ikke følges, bidrar dette til å undergrave muligheten for å skape gode arbeidsmiljøforhold. Dette fremgår av punkt 1.5 I kapittel 3 fremgår det at en rekke kjøpere av renholdstjenester, både private og offentlige, legger avgjørende vekt på pris ved kjøp av slike tjenester. Kvalitet og seriøsitet fra leverandørens side blir av mange kjøpere ikke tatt hensyn til. En slik praksis bidrar dermed til å belønne useriøse renholdsbedrifter og renholdsbedrifter som nedprioriterer kvalitet.

Kapittel 4 beskriver arbeidsmiljøforholdene i renholdsyrket. Utvalget mener det er tildels alvorlige arbeidsmiljøforhold i yrkesgruppen, og har særlig sett på belastningslidelser, kjemikalieeksponering og organisatorisk arbeidsmiljø. Det er et begrenset datagrunnlag som foreligger i Norge, men svenske undersøkelser bekrefter inntrykket av store og delvis økende problemer.

Kapittel 5 omfatter utvalgets forslag til tiltak for å bedre arbeidsmiljøforholdene i bransjen. Utvalget har vurdert de erfaringer som er gjort med bruk av lovbestemte godkjenningsordninger i andre bransjer og har på bakgrunn av disse erfaringer ikke funnet det hensiktsmessig å foreslå en tilsvarende ordning for å bedre arbeidsmiljøet i renholdsbransjen. Utvalget mener det er nødvendig for å skape et godt arbeidsmiljø i yrket at partene i bransjen engasjerer seg i arbeidet med å bedre forholdene. Dette bør skje i samarbeid med Arbeidstilsynet, og utvalget vil understreke betydningen av et løpende og godt samarbeid mellom Arbeidstilsynet og partene i bransjen. Det vil også være aktuelt med samarbeid med andre myndigheter.

Utvalget foreslår at det etableres en frivillig godkjenningordning som har til formål å utstede et sertifikat til renholdsbedrifter som oppfyller de kravene som er satt i gjeldende regelverk. Godkjenningsordningen skal være selvfinansierende, organisert av bransjen selv og styres av en stiftelse. Grunnlaget for godkjenningen omfatter dokumentasjon på at krav med hjemmel i Arbeidsmiljøloven og andre lover er oppfylt. Denne dokumentasjon skal medfølge søknad om godkjenning. Krav til dokumentasjon vil være delvis forskjellig for henholdsvis aksjeselskaper, personlige selskaper og enmannsbedrifter. Ordningen er tenkt finansiert gjennom et godkjenningsgebyr som betales av søkerne.

Hensikten med etablering av en slik ordning er å bidra til at bare godkjente renholdsbedrifter får oppdrag og dermed utelukke useriøse renholdsbedrifter fra markedet. I hvilken grad ønskede resultater av en slik ordning oppnås, avhenger av at brukerne, både offentlige og private, følger opp ved å kjøpe renholdstjenester bare fra godkjente renholdsbedrifter. En endring av praksis fra det offentliges side forutsetter en endring av regelverk eller en endring av praktiseringen av regelverket på

dette området i stat og kommuner. Offentlige myndigheter har betydelig større direkte påvirkningsmulighet når det gjelder offentlige etater og virksomheter enn de har overfor private virksomheter. Det er dessuten viktig at offentlige etater og virksomheter går foran med et godt eksempel når det gjelder å bidra til at regelverk følges.

Private virksomheter må stimuleres og motiveres til bare å benytte godkjente renholdsbedrifter. Arbeidstilsynet, organisasjonene i bransjen og arbeidslivets organisasjoner ellers må bidra til dette.

Utvalget foreslår dessuten for å styrke effekten av utvalgets forslag til tiltak at det gjennomføres et informasjons- og bedriftsutviklingsprosjekt, kalt Ren-utvikling. Prosjektet foreslås opprettet samtidig med opprettelsen av godkjenningsordningen. Prosjektet Ren-utvikling vil følge opp og støtte arbeidet med å få gjort godkjenningsordningen kjent og fulgt. Prosjektet vil dessuten løpende vurdere erfaringene med godkjenningsordningen og foreslå eventuelle endringer for å gjøre ordningen mer effektiv.

Både Arbeidstilsynet og arbeidslivets organisasjoner må bidra til at renholdsbedriftene utvikler gode internkontrollsystemer. I tillegg er det svært viktig at de samme organisasjoner og offentlige myndigheter forøvrig bidrar til at andre virksomheter, i egenskap av å være kjøpere av renholdstjenester, utvikler internkontrollsystemer som omfatter prosedyrer for kjøp av slike tjenester og som stiller kvalitetskrav til tjenestene. Renholdstjenestenes kvalitet har stor innvirkning på inneklimaet, og dårlig inneklima utgjør i dag et betydelig arbeidsmiljøproblem i mange virksomheter.

Utvalget foreslår at Arbeidstilsynet velger renhold som en av sine satsingsområder for perioden 1995-96. En slik satsing vil kunne koordineres med forannevnte tiltak og forsterke effekten av disse.

Utvalget omtaler i kapittel 6 de administrative og økonomiske konsekvenser av utvalgets forslag til tiltak. Konsekvensene for det offentlige av utvalgets forslag om godkjenningordning og prosjekt vil bli små. Staten og kommunene anmodes om å tilpasse sitt regelverk og sin praksis slik at de kun bruker godkjente renholdsbedrifter. Utvalget foreslår dessuten at Arbeidstilsynet prioriterer renholdsbransjen som en nasjonal satsingsbransje for perioden 1995-96. Dette vil i så fall forutsette at Arbeidstilsynet avsetter betydelige ressurser til å følge opp bransjen. Utvalget mener at en slik satsing kombinert med prosjektet Ren-utvikling og godkjenningsordning vil kunne bli til nytte i arbeidet med å skape bedre arbeidsmiljø i andre bransjer.
